

**LATVIJAS REPUBLIKAS KULTŪRAS MINISTRIJA
LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA**

MŪKUSALAS IELA 3, RĪGA, LV1423, Reģ.Nr.90000057827

TĀLRUNIS: 67806100, FAKSS: 67280851, LNB@LNB.LV

2023. gada 22. septembrī

Nr. 42

Rīgā

 APSTIPRINU

Izpilddirektore Dz. Mukāne

**Trauksmes celšanas kārtība Latvijas Nacionālajā bibliotēkā
(2023.gada redakcija)**

I. Vispārīgie jautājumi

1. Trauksmes celšanas kārtība (turpmāk – Kārtība) nosaka kārtību, kādā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (turpmāk – LNB) uz darba līguma pamata vai cita veida ar profesionālo darbību saistītu tiesisku attiecību pamata nodarbinātiem darbiniekiem (turpmāk – trauksmes cēlētāji) jārīkojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par tādiem Trauksmes celšanas likumā noteiktiem iespējamiem pārkāpumiem LNB, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, kurus trauksmes cēlētājs uzskata par patiesiem un par kuriem informācija iegūta, trauksmes cēlētājam veicot amata, darba pienākumus vai dibinot tiesiskās attiecības, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu.
2. Trauksmes cēlētājs ir tiesīgs celt trauksmi par LNB darba vidē novērotu sabiedrības interešu apdraudējumu, īpaši par šādiem pārkāpumiem:
  - 2.1. amatpersonu bezdarbība, nolaidība vai ļaunprātīga dienesta stāvokļa izmantošana;
  - 2.2. korupcija;
  - 2.3. krāpšana;
  - 2.4. publiskas personas finanšu līdzekļu vai mantas izšķērdēšana;
  - 2.5. izvairīšanās no nodokļu nomaksas;
  - 2.6. sabiedrības veselības, būvniecības, vides, pārtikas, darba drošības, sabiedriskās kārtības apdraudējums;
  - 2.7. cilvēktiesību pārkāpums;
  - 2.8. pārkāpums publisko iepirkumu jomā;
  - 2.9. pārkāpums finanšu un kapitāla tirgus sektorā;
  - 2.10. konkurences tiesību pārkāpums.
3. Apzināta nepatiesu ziņu sniegšana, ziņošana par personīgu interešu aizskārumu, tādu ziņu sniegšana, kas nav gūtas saistībā ar trauksmes cēlēja profesionālo darbību, nav uzskatāma par trauksmes celšanu.
4. LNB mājas lapā (<https://lnb.lv>) un informācijas sistēmā ACTO (<https://actogp.lnb.lv>) tiek nodrošināta informācija par iekšējo trauksmes celšanas sistēmu LNB, LNB atbildīgās personas (kontaktpersonas) trauksmes celšanas jautājumos kontaktainformācija, kā arī trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapa.

5. LNB atbildīgā persona (kontaktpersona) trauksmes celšanas jautājumos (turpmāk – Atbildīgā persona) ir Biroja vadītājs vai darbinieks, kurš viņu aizvieto.
6. Atbildīgā persona saistībā ar Kārtību veic šādus pienākumus:
  - 6.1. saņem un reģistrē iestādē iesniegtos un tai pārsūtītos trauksmes cēlēju ziņojumus;
  - 6.2. izvērtē trauksmes cēlēja ziņojuma pirmšķietamu atbilstību trauksmes celšanas pazīmēm;
  - 6.3. pseidonimizē trauksmes cēlēja ziņojumā norādītos personas datus;
  - 6.4. sagatavo, paraksta un nosūta atbildes vēstuli par iesnieguma atzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu vai par ziņojuma pārsūtīšanu kompetentai institūcijai pēc piederības;
  - 6.5. sagatavo, paraksta un nosūta trauksmes cēlējam vēstuli par ziņojuma izskatīšanas gaitu;
  - 6.6. ja nepieciešams, veic cita veida saziņu ar trauksmes cēlēju;
  - 6.7. konsultē par trauksmes celšanas iespējām un ar iesniegtajiem trauksmes cēlēju ziņojumiem saistītiem jautājumiem;
  - 6.8. sagatavo informāciju publiskošanai par iestādē saņemtajiem trauksmes cēlēju ziņojumiem;
  - 6.9. sagatavo informāciju iesniegšanai Kultūras ministrijā un Valsts kancelejā par iestādē iesniegtajiem un izskatītajiem trauksmes cēlēju ziņojumiem.
7. Ikvienai personai, kura saņēmusi iesniegumu ar norādi, kas tas ir trauksmes cēlēja ziņojums, vai apstrādā to, ir pienākums nodrošināt trauksmes cēlēja personas datu pienācīgu aizsardzību.
8. Aizliegts par ziņošanu radīt tiešas vai netiešas nelabvēlīgas sekas trauksmes cēlējam. LNB garantē trauksmes cēlējam Trauksmes celšanas likumā un citos normatīvajos aktos noteikto aizsardzību, ciktāl šīs garantijas izpilde ir atkarīga no LNB.

II. Trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšanas, saņemšanas un reģistrēšanas kārtība

9. Trauksmes cēlējs iesniegumu (trauksmes cēlēja ziņojumu) LNB iesniedz, ievērojot Iesnieguma likuma 3. pantā noteikto un norādot, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums, vai izmantojot trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu (sk. pielikumā).
10. Trauksmes cēlējs attiecīgi aizpildītu trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu vai iesniegumu (ar norādi, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums) var iesniegt:
  - 10.1. nosūtot to uz speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izveidotu LNB e-pasta adresi: trauksme@lnb.lv;
  - 10.2. nosūtot to uz pasta adresi: Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga, LV-1423. Pirms ziņojuma teksta nepieciešams pievienot skaidri redzamu norādi "Trauksmes cēlēja ziņojums". Piemēram, var pirms ziņojuma uz baltas lapas uzrakstīt "Trauksmes cēlēja ziņojums", sūtot ziņojumu pa pastu, ieteicams to ielikt papildu aploksnē vai mapītē ar šādu norādi.
11. Trauksmes cēlēja ziņojumu var arī iesniegt elektroniski sadaļā "Iesniegt ziņojumu", izmantojot Valsts kancelejas tīmekļvietni trauksmescelejs.lv.
12. Ja trauksmes cēlējs attiecīgi aizpildītu trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu vai iesniegumu (ar norādi, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums) LNB iesniedz, izmantojot citus saziņas veidus, saņemtie iesniegumi tiek nekavējoties nodoti Atbildīgajai personai.
13. Speciāli trauksmes cēlēju ziņojumiem izveidotajam LNB e-pastam var piekļūt tikai Atbildīgā persona, kura vismaz reizi dienā minēto e-pastu pārbauda.

14. Iesniegumu (trauksmes cēlēja ziņojumu) par Atbildīgo personu vai tās aizvietotāju vēlams iesniegt slēgtā aploksnē, uz tās norādot, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums par Atbildīgo personu vai tās aizvietotāju. Šādu ziņojumu izvērtē attiecīgi otra par trauksmes celšanas jautājumiem atbildīgā persona.
15. Iesniegumu (trauksmes cēlēju ziņojumu) aprīte LNB tiek fiksēta trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā, kuram var piekļūt tikai Atbildīgā persona.
16. Atbildīgā persona, saņemot iesniegumu (trauksmes cēlēja ziņojumu), nekavējoties to reģistrē trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā un septiņu dienu laikā nosūta apstiprinājumu par trauksmes cēlēja ziņojuma saņemšanu.
17. Trauksmes cēlēju ziņojumu reģistram, šajā reģistrā reģistrētajiem iesniegumiem (trauksmes cēlēju ziņojumiem), tiem pievienotajiem rakstveida vai lietiskajiem pierādījumiem, kā arī trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas materiāliem ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss.
18. Atbildīgā persona izvērtē ziņojumu un tam pievienotos dokumentus, lai identificētu aizklājamo informāciju un to nomaskētu. Tas tiek darīts elektroniskā formā jaunā datnē vai izdrukātā ziņojumā (ja ziņojums iesniegts papīra formā – ziņojuma kopijā), aizkrāsojot personas datus (vārdu, uzvārdu, citu informāciju, kas ļauj personu identificēt), un to vietā ierakstot pseidonīmu. Trauksmes cēlēja pseidonimizācijai LNB tiek lietota šāda ciparu un burtu kombinācija: TRA - gada skaitlis - numurs pēc kārtas, kur TRA norāda, ka ziņojuma iesniedzējs ir trauksmes cēlējs, gada skaitlis apzīmē gadu, kad saņemts trauksmes cēlēja ziņojums, numurs pēc kārtas – attiecīgajā gadā pēc kārtas saņemtais ziņojums, piemēram, TRA-2023-1.
19. Ja LNB darbinieks, saņemot personas iesniegumu, konstatē, ka iesniegums vai tā daļa pēc būtības atbilst trauksmes cēlēja ziņojumam, tas iesniegumu nekavējoties nodod Atbildīgajai personai, ierosinot šo iesniegumu atzīt par trauksmes cēlēja ziņojumu.

III. Trauksmes celšanas pazīmju izvērtēšana

20. Atbildīgā persona saņemto iesniegumu (ar norādi, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums) izvērtē nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas.
21. Atbildīgā persona šīs Kārtības 20. punktā minētajā termiņā izvērtē iesnieguma pirmšķietamu atbilstību Trauksmes celšanas likumā noteiktajām trauksmes celšanas pazīmēm un pieņem lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu.
22. Ja Atbildīgā persona, izvērtējot iesniegumu, konstatē, ka tajā ir trūkumi, kas varētu būt radušies neuzmanības dēļ, tā šīs Kārtības 20. punktā minētajā termiņā sazinās ar iesnieguma iesniedzēju, lūdzot sniegt papildu informāciju vai precizēt iesniegumu.
23. Ja Atbildīgā persona, izvērtējot iesniegumu, konstatē, ka tajā norādītā iespējamā pārkāpuma izskatīšana nav LNB kompetencē, tā 10 dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas pārsūta šo iesniegumu kompetentajai institūcijai pēc piekritības un par to rakstveidā informē iesnieguma iesniedzēju.
24. Ja LNB tiek saņemts citas institūcijas pārsūtīts iesniegums ar norādi par iespējamu trauksmes cēlēja ziņojumu, Atbildīgā persona to nekavējoties reģistrē trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā un izvērtē šīs Kārtības 21., 22. un 23. punktā noteiktajā kārtībā.

IV. Trauksmes cēlēja ziņojuma pseidonimizācija un atbildes sniegšana iesniedzējam

25. Pēc tam, kad izvērtētas visas trauksmes celšanas pazīmes, Atbildīgā persona rakstveidā noformē lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu. Triju dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas Atbildīgā persona par to rakstveidā informē iesniedzēju.
26. Ja iesniegums netiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, bet iesniedzējs iesniegumā vai veidlapā norādījis, ka vēlas saņemt atbildi pēc būtības, nesaņemot Trauksmes celšanas likumā noteiktās personas datu aizsardzības garantijas, iesniegumu reģistrē LNB dokumentu reģistrācijas sistēmā ACTO un attiecīgi nodod tālākai virzībai. Atbildīgā persona trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā un uz iesnieguma atzīmē, ka iesniegums sākotnēji ticis iesniegts kā trauksmes cēlēja ziņojums, bet par tādu nav atzīts.
27. Šīs Kārtības 26. punktā minētajā gadījumā Atbildīgā persona šīs Kārtības 25. punktā minētajā termiņā rakstveidā informē iesniedzēju par to, ka iesniegums tiks izskatīts iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā.
28. Ja iesniegums netiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu un iesniedzējs norādījis, ka nevēlas saņemt atbildi pēc būtības, Atbildīgā persona trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā un uz iesnieguma atzīmē, ka iesniegums nav atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu.
29. Ja iesniegums netiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, jo neatbilst konkrētai Trauksmes celšanas likumā noteiktajai pazīmei, iesniedzējs var novērst konstatētos trūkumus un atkārtoti iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumu.
30. Ja iesniegums tiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, Atbildīgā persona pseidonimizē personas datus un citu informāciju, kas atklāj trauksmes cēlēja ziņojuma iesniedzēja identitāti.
31. Ja iesniegums tiek atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, Atbildīgā persona pseidonimizētu trauksmes cēlēja ziņojumu nodod LNB direktoram vai – LNB direktora prombūtnes laikā – LNB izpilddirektorei.
32. Trauksmes cēlēja ziņojuma lietā ievieto tikai pseidonimizētu dokumenta versiju. Atbildīgā persona seko līdz dokumenta aprītei LNB un trauksmes cēlēju ziņojumu reģistrā veic attiecīgas atzīmes par dokumenta virzību. Oriģinālo trauksmes cēlēja ziņojumu glabā atsevišķi.
33. Aizliegts izpaust informāciju, kas atklāj tās fiziskās vai juridiskās personas identitāti, par kuru ziņojis trauksmes cēlējs.

V. Trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšana pēc būtības un tālākā rīcība

34. LNB direktors vai – LNB direktora prombūtnes laikā – izpilddirektore, saņemot pseidonimizēto trauksmes cēlēja ziņojumu, lemj par tā virzību un ar rezolūciju nosaka LNB struktūrvienību vai darbinieku, kas izskatīs trauksmes cēlēja ziņojumu pēc būtības, kā arī, ja nepieciešams, informē pārējos LNB vadības pārstāvjus.
35. Šīs Kārtības 34. punktā noteiktā struktūrvienība vai darbinieks, saņemot izpildei trauksmes cēlēja ziņojumu, to izskata pēc būtības un sagatavo rakstveida atzinumu.
36. LNB struktūrvienībai vai darbiniekam, kas izskata trauksmes cēlēja ziņojumu, ir tiesības atzinuma sagatavošanas vajadzībām nepieciešamo informāciju pieprasīt un saņemt no citām LNB struktūrvienībām vai darbiniekiem, kā arī tiesības pieprasīt un saņemt no citām

institūcijām, juridiskajām un fiziskajām personām informāciju, kas nepieciešama lietas apstākļu noskaidrošanai.

37. LNB struktūrvienība vai darbinieks, kas izskata trauksmes cēlēja ziņojumu, nodod Atbildīgajai personai sagatavoto atzinumu, kā arī vismaz nedēļu pirms šīs Kārtības 36.punktā minētā termiņa informē Atbildīgo personu par trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas gaitu, ja atzinums vēl nav sagatavots.
38. Par sagatavoto atzinumu Atbildīgā persona informē LNB direktoru vai – LNB direktora prombūtnes laikā – izpilddirektori. Nepieciešamības gadījumā LNB direktors vai – LNB direktora prombūtnes laikā – izpilddirektore ar rezolūciju var nodot atzinumu atkārtotai vai papildu izvērtēšanai vai veikt citas darbības.
39. Ja atzinumā apstiprināts, ka trauksmes cēlēja ziņojumā ietvertā informācija par normatīvo aktu pārkāpumiem ir patiesa, LNB direktors vai – LNB direktora prombūtnes laikā – izpilddirektore izdod rīkojumu par LNB tālāko rīcību - koriģējošām darbībām, dienesta pārbaudes uzsākšanu, kontroles sistēmas uzlabošanu vai citiem pasākumiem pēc nepieciešamības.
40. Ja, izskatot trauksmes cēlēja ziņojumu pēc būtības, LNB struktūrvienībai vai darbiniekam rodas aizdomas par pārkāpumu, kura izskatīšana nav LNB kompetencē, LNB struktūrvienība vai darbinieks par to ziņo Atbildīgajai personai, kas ziņojumu papildus pārsūta izskatīšanai piekritīgajai institūcijai un par to informē LNB direktoru vai – LNB direktora prombūtnes laikā – izpilddirektori un rakstveidā informē trauksmes cēlēju. Atbildīgā persona piekritīgajai institūcijai nosūta gan trauksmes cēlēja ziņojuma oriģinālu, gan pseidonimizētu dokumenta versiju, kā arī rakstveida lēmumu par iesnieguma atzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu.
41. Atbildīgā persona par trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas gaitu rakstveidā informē trauksmes cēlēju ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad personas iesniegums atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu.

VI. Sabiedrības informēšana par trauksmes celšanas gadījumiem LNB

42. Par pārkāpumiem, kurus palīdzējuši atklāt trauksmes cēlēji, LNB sniedz vispārēju informāciju atbilstoši Trauksmes celšanas likumā noteiktajam, bet detalizētu informāciju – ja saņemta attiecīgā trauksmes cēlēja piekrišana.